HAVAMA AMAMSK

z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzedowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeraeie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesiecznie 1 złr 35 kr. - Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. - Wiadomości handlowe. - Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzedowa.

W gminie włości Lubatowa, obwodzie Sanockim założeno nową szkołę parafialną, na której uposażenie przeznaczyła tamtejsza gmina na wieczne czasy roczną składkę 80r. m. k., a łaciński miejscowy proboszcz Koziorski roczną składkę 5r. przez czas swego urzędowania tamże.

Oprócz tego zobowiązała się rzeczona gmina odstapione dotychczasowe pomieszkanie zakrystyana przyrządzić na szkołe i pomieszkanie nauczyciela, zaopatrzyć w potrzebne porządki, utrzymy-wać w dobrym stanie budynek szkolny i sprzęty szkolne i załatwiać potrzebną przy szkole postugę; natomiast przyjęła na siebie prze-wielebna łać. katedralna kapituła Przemyska wydawać z lasów dominikalnych na opał lokalu szkolnego rocznie 6 sągów niższo-austr. drew, które gmina Lubatowa ma w lesie zrabać i do szkoły przystawić.

Jeżeliby zresztą nauczyciel obok nauki szkolnej chciał pełnić także służbę zakrystyana, tedy rzeczona gmina gotowa jest przyznaczyć mu oprócz zapewnionego uposażenia nauczycielskiego także uposażenie zakrystyana wynoszące rocznie około 60r. m. k.

Okazana temi składkami pożyteczna dażność ku rozszerzeniu oświaty ludu podaje się z należytem uznaniem do wiadomości publicznej.

Lwów, 14. sierpnia 1857.

Sprawy krajowe.

(Pobyt Jego Mości Cesarza w Preszburgu. – Program dalszej podróży Jego cesarskiej Mości. – Poseł tunetański u ministra spraw zagranicznych. – Przejazd ambasadorów tureckich. – Traktat pocztowy z Francya. – Plan nowego gmachu uniwersyteckiego.)

Wieden. 26. sierpnia Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych otrzymał następującą depeszę c. k. jeneral-gubernatora Wegier

"Preszburg, 25. sierpnia, 7. godzina 30. minuta. Od godziny 7. zrana do 2. w południe zwiedzał Najjaśniejszy Pan wszystkie urzęda, zakłady wojskowe, instytuta naukowe i dobroczynne, a w końcu więzienia. Po wielkiej uczcie dworskiej zaszczycił Jego c. k. apostolska Mość o godzinie pół do 7mej obecnością swoją festyn ludu w Auc. Jutro nastąpi dalsza podróż na Ipolysag do Balassa Gyarmath."

- Depesza z prezydynm c. k. oddziału Namiestnictwa w Presz-

burgu do c. k. ministeryum spraw wewnetrznych:

"Preszburg, 26. sierpnia. Jego c. k. Apostolska Mość opuścił dziś o godzinie 6tej Preszburg w najlepszem zdrowiu i udał się

w dalszą podróż."

— Oestr. Zig. pisze: Dnia 26, b. m. opuści Jego Mość Cesarz Preszburg i uda się koleją żelazną do Szobb. Ipolysagu, poczem nastąpi dalsza podróż tego samego dnia aż do Balassa-Gyarmath. Daía 25. miał być w Preszburgu na cześć pobytu Jego ces. Mości wielki festyn w parku przy wspanialem oświetle-niu. Mnóstwo obcych gości zjechało do Preszburga, tak że nowoprzybywający niemieli się gdzie umieścić. Dnia 27. b. m. opuści Jego Ces. Mosc Balassa-Gyarmath i zjedzie na noc do Rima Szamboth.

Tunetanskiego posta, Ismaila-Sappe-Tappe przyjmował duia 23. przed południem o godzinie 11. razem ze świtą Jego Excelencya minister spraw zewnętrznych, hrabia Buol-Schauenstein na salonach swoich. Wieczorem odjechał poseł w towarzystwie pułkownika Rustama, pułkownika sekretarza hrabi de Raffo i dwóch majorów do Preszburga, gdzie ma otrzymać osobną audyencyę u Cesarza, a 26 h. m. powież do Wiednia. Co do mieni kontiku Sanac Wiednia. 26. b. m. powróci do Wiednia. Co do misyi Ismaila Sappe-Tappe slychać, że Bej Tunetu chce zawrzeć traktat przyjażni z Austrya, czem spodziewa się zrównoważyć wpływ innych mocarstw w Tunecie.

— Turecki ambasador, Sefer Effendi, który przybył niedawno

z Petersburga, udał się na kilka dni do Vöslau.

— Turecki poseł przy król. pruskim dworze, Kemel Effendi, przybył tu w przejeździe z Berlina i udaje się do Konstantynopola. Następca jego, dotychczasowy sekretarz tutejszej ambasady tureckiej,

Ismael Bej, objął już posadę ambasadora w Berlínie.

— Radca sekcyjny, p. Loewenthal, który bawił dotąd w charakterze c. k. austryackiego komisarza dla zawarcia austryackofrancuskiego traktatu pocztowego w Paryżu, spodziewany jest temi dniami z powrotem w Wiedniu. Układy skończyły się pomyślnie, i zawarta konwencya potrzebuje jeszcze tylko obustronnej ratyfikacyi, by mogła być ogłoszona. Traktat ten wywrze pomyślny wpływ na komunikacye pocztową.

- Plan nowego gmachu uniwersyteckiego jest juz ułożony. -Względem budowli odbywają się teraz narady w przynależnych ministeryach, i zdaje sic, ze zatożenie wegielnego kamienia nastapi na

przyszłą wiosne.

Ameryka.

(Wiadomości bieżące. – Pojednanie Nowej Granady zs Stanami. – Dług biszpański.– Sprawa Kanzas i Utai. – Indyanie.)

Nowy York, 8. sierpnia. Jak piszą dziennikowi New-York Herald z Washingtonu nastapito juz stanowcze pojednanie między Nowa Granada i Stanami zjednoczonemi. Także między Hiszpania i Mexykiem niezagraża, jak stychać, zadne niebezpieczne starcie. Hi-szpański ambasador w Washingtonie dał jeneralowi Cass wexel na Hawane w sumie 35.000 dolarów, by zapłacić procenta długu hiszpańskiego w Nowym Yorku. — Z Kanzas wyruszyło do Utai 900 ludzi i 90 wozów poż dowództwem pułkownika Alexander. Gubernator Kanzasu, pan Walker zapewnia w swoich depeszach, że nie-obawia się żadnych zatargów między obydwoma przeciwnemi par-tyami, ale obecność wojsk unii uważa jeszcze za potrzebną. Podług dziennika Kansus Herald of Freedom z 3. b. m. otrzymał gubernator od komendanta fortu Riley uwiadomienie, że w pobliżu pokazala się wielka banda Indyan Cheyenne i że co chwila oczekiwano napadu. Fort ten jest stabo obwarowany, a załoga składała się tylko z półkompanii. Indyanie zmusili osadników schronić się do fortu i dopuścili się kilka morderstw w obliczu twierdzy. Jenerał Walker wysłał pułkownika Cook z oddziałem jego na Indyan. – W Nowym Orleanic zapowiedziane zostało rozwiązanie towarzystwa Tehuantepec.

Hiszpania.

(Konterencye w sprawie mexykańskiej. — Sprawy dziennikarskie. — Tajne towarzystwa. — Książę Oranii w Lizbonie.)

Madeyt, 19. sierpuia. Reprezentanci Francyi i Anglii mieli długa konscrencye z ministrem spraw zagranicznych. Dziennik Novedados utrzymuje, ze przedmiotem narady była wyłącznie sprawa mexykańska. — Dziennik Discusion zostal znowu skazany na 10.000 realów kary pieniężnej. Na prowincyi przestało już wychodzić 10 dzienników od czasu ogłoszenia nowej ustawy druku. - Epoca utrzymuje, że rada ministeryalna uchwali zwołanie Kortezów i rozpocznie dyskusyę nad budżetem z roku 1858. - Dziennik Regeneration zwraca uwagę rządu na tajne towarzystwa, jakie istnieją w Hiszpanii i zagrażają spokojności publicznej. — Księcia Oranii przyjmowano, jak donosi *Iberia*, bardzo dobrze na dworze Króla Dom Pedra. Z Lizbony uda się książę do Gibraltaru.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Mimowanie parów. - Posiedzenie 12b z 21. sierpnia.)

Londyn, 23. sierpnia. Observer donosi: Dwór pozostanie w Osborne az do śroty, 26. b. m., to jest do uroczystości urodzin księcia Alberta, którą Królowa zawsze tam obchodzi. - Globe do-

nosi, že Królowa miatowała 3 nowych parów.

— Na posiedzeniu Ishy wyższej na d. 21. b. m. zażądał Earl of Shaftesbury, aby rząd przedłożył parlamentowi jeden z rozkazów dziennych jenerała Sommerseta, który niższe kasty Hindów wyklucza od służby wojskowej. Przy tej sposobności przyganiał mowca rządowi, ze zanadto wiele względu objawił dla tych zastarzatych i niedorzecznych przesądów indyjskich. Lord Granville nie odmawia zaządanych dokumentów, ale zbija stanowczo wniesione zarzuty. W dalszym jiagu posiedzenia nie zaszło nie ważnego. Pod koniec oświadczył tylko lord kanclera, ze rząd nie myśli zamknąć parlamentu juz w nacchodzący wtorek i że w poniedziałek wytoczą sie jeszcze ostateczne obrady nad bilem o rozwodach.

Posiedze nie Isby niższej zagaił p. d'Israeli interpelacya, na jaka hipotekę zamyśla wschodnio-indyjska kompania zaciągnać obeeny dług nowy? "Jak dawniej na hipotekę dochodów indyjskich"—odpowiada Sir Vernon Smith. — "Rękojmia ta była zawsze dostateczną wierzycielom i będzie prawdopodobnie i tą razą." -- Na zapytanie p. Spooner czy jest nadzieja, aby poprawiły się kiedyś finan-se greckie i aby Anglia przestała już raz opłacać wszystkie procenta greckiego diugu państwa, odpowiada lord Palmerston, że niestety bardzo trudno, aby do tego przyszło bez znacznej przewłoki czasu. Zreszta nie gotowe jeszcze sprawozdanie komisył w tej sprawie, lubo rząd grecki z uprzejmości znacznie jej ułatwił prace. — Aby zapobiedz wszelkim nieporozumieniom oświadcza Sir Vernon Smith, że rząd zamierza wynagrodzić wprawdzie wdowy i sieroty po poległych w Indyach Anglikach, ale nie myśli wcale spłacać straty prywatne, zreszta kwestya ta jest zanadto ważna, aby tak na razie można w niej stanowcza już powziać uchwałe. Potem przyszedł bil o zwołaniu milicyi do trzeciego odczytu, przyczem wszczęła się nowa rozprawa o wypadkach indyjskich. Po mniej więcej obszernych przemowach kilku z znakomitszych mowców jak pp. sir Fr. Smith, sir de Lacy Evans, jenerata Williams of Kars, sir J. Ramsden, admirala Walcott i sir H. Verney, zabrał wreście głos lord Palmerston, a przynaglony licznemi zarzutami przeciwników, musiał cheac nie cheac wyłuszczyć powody, dla których do przewozu armii nie użył rząd liniowych paropływów angielskiej floty. "Zarzucano nam z wielu stron - przemawia lord Palmerston łacając ojczyzne z sił zbrojnych narażamy się na to, że państwa zagraniczne zechcą korzystać z naszej bezbronności i albo odezwą się do nas tonem, którego nie zwykliśmy znosić, albo zechca przyniewolić nas do kroków, których nie powinnibyśmy podejmować. Już te same względy okażą, jak niestosowną byłoby rzeczą wysyłać większą część naszej floty na przeciwne kończyny świata. Nasze paropływy stoją wprawdzie w tej chwili zupełnie nieczynnie, ale bardzo łatwo może zajść potrzeba, że bez zwłoki przyjdzie wielką flote wyprawiać na morze. Wysyłając całą naszą flote do Indyi, wpadlibyśmy w ten sam błąd, jaki wielki mowca grecki zarzucał Persom, mówiąc: "Gdy ich ugodzicie w jedno miejsce, to przyłoża zaraz na nie reke, a całą resztę wystawią na nowe razy. Strzeżcież się obywatele Atcuscy, iść za tym nierozsądnym, niedorzecznym przykłademu. Co zaś do wniosku, aby wojska do Indyi wyprawiać na Egipt, nad tem warto się było zastanowić. Trudności dały się na szczeście uchylić i mniejsze oddziały będą mogły pójść na plac boju przez międzymorze Suez, jak tylko nastąpi poprzednie porozu-mienie. Na samą zaś kwestyc indyjską powinniby się szanowni człon-kowie Icha zaś kwestyc indyjską powinniby się szanowni członkowie Izby z nieco przestronniejszego jak dotychczas zapatrywać stanowiska. Zarzucano nam, że po zawarciu ostatniego pokoju zanadto pospiesznie zredukowaliśmy armię i flotę. Jedni przypisywali to naciskowi pewnego stronnictwa parlamentu, drudzy brakowi przezorności rządu. A przecież wybraliśmy byli w tej sprawie jedyną drogę, jaka nam w obec naszego systemu konstytucyjnego stała otworem. Różne systemy rządu mają różne zalety. Rząd despoty-czny może w czasach pokoju najdogodniej sposobić się do wojny, podlegając tylko własnemu zdaniu i własnej woli. Nie tak rząd reprezentacyjny. Jemu wolno rozwinać swe siły dopiero po wybu-chnięciu wojny. To też w czasach pokoju jest rząd konstytucyjny stosunkowo słabszym. Cały naród nie rad myśli o przyszłości. Tłumy nie znają przezorności, bo ta jest przedmiotem tylko głów pojedynczych. I jakże działo się u nas po zawarciu pokoju? Od jednej kończyny kraju do drugiej rozlegało się ządanie, aby znieść podatek wojenny. Izba niższa nie miała chęci czy siły oprzeć się temu powszechnemu głosowi. Rząd musiał uledz także woli narodu, zniesiono podatek wojenny, a z nim razem upadła zaraz mozność utrzymać armię na dawnej stopie. Nasze położenie obecnie nie jest wcale tak przykre, jak było podczas wybuchnięcia wojny rosyjskiej. Wtedy musiał kraj opędzać koszta wzmocnionej armii, obecnie należy to do wschodnio indyjskiej companii. Jedynem naszem zadaniem jest w tej chwili zastąpić wyprawione pułki nowem wojskiem w ojczyźnie. Gdyby się jednak ckazała potrzeba zawezwojskiem w ojczyznie. Gdyby się jednac waka wać dalszej pomocy parlamentu jeszcze przed czasem przyszłej sc-syi, w takim razie nie omieszka rząd zwołać go bez zwłoki, a tustepnym toku mowy przeszedł lord Palmerston do projektu, czy nie należałoby wyprawić flotylę na wody indyjskie. Projekt ten mieni zupełnie niemożliwym, bo lubo Indus i Gunges wyglądają na mapie wielkiemi strumieniami, nie uniosą przecież budowanych w Anglii okrętów. Snadniej już nadałyby się do żeglugi na tych wodach łodzie samej kompanii wschodnio-indyjskiej, ktere właśnie temi czasy powróciły z wyprawy perskiej. "Co do Persyi — kończy minister prezydent — nie wypełniła ona jeszcze wcale przyjętych na siebie traktatem zobowiązań. Herat ciągle jeszcze w jej rekach, a jak słychać wzmacniają w nim nawet zbrojną tałogę. Wszystkiemu temu zaprzecza wprawdzie poseł perski w Paryżu, ale mimo to nie spieszy się Persya dopełnić warunków pokoju Zachodzi też wielka watpliwość co do szczerości perskiego rządu, i łatwo być może, że waleczny jenerał Jacobs nie odejdzie jeszcze z swem wojskiem z Persyi. Bolejemy szczerze nad wypadkami indyjskiemi, i nie uchodzi uwadzy naszej wcale ważność toczącej się walki. Jednak nie troszczymy się wypadkiem walki, czy powstanie było polityczne, czy religijne musi ono na wszelki sposób ukorzyć się przed potęga Anglii." — Po kilku innych jeszcze mniej ważnych rozprawach od-roczyło się posiedzenie około 11. godziny w 10cy. Nazajutrz zgromadziła się Izba na bardzo krótki tylko czas a prócz trzeciego odczytu bilu o rozwodach nie zaszło na posiedzeniu nie ważnego.

Francya.

(Z podróży Cesarza. – Wiadomości z Konstantynopola. – Domyślny zjazd monarchów. – Obóz pod Chalons. – IIr. Raynevall do Petersburga. – Doniesienia z Wołoszczyzny. – Odwiedziny królowy Wiktoryi. – Doniesienia z Madagaskaru.)

Paryż. 23. sierpnia. Cesarz opuszcza dziś wieczór o go-

Paryż. 23. sierpnia. Cesarz opuszcza dziś wieczór o godzinie 10tej Bordeaux i przybędzie jutro zrana o godzinie 8mej do Paryża. Dzisiaj był Cesarz w departamencie Landes; towarzyszył mu minister Fould. W Laboulayre, głównem miejscu bardzo ludnego okregu, przygotowano Cesarzowi świetne przyjęcie. Deputacya robotników miata doręczyć mu postument z bronzu, wysokości 10 metrów, na którym znajduje się kula i orzeł z napisem: A. Napoleon III., le régénerateur des Landes, les ouvriers recounaissauts.

— Stan rzeczy w Konstantynopolu otrzymał o tyle pomyślniejszy obrót, że Sułtan przystał na unieważnienie wyborów, jeśli sprzy-

mierzone mocarstwa zażądają tego u Porty zbiorową notą.

— I w Paryżu watpia o tem, żeby w Chalons miał nastapić zjazd Cesarzów, i łatwiej być może, że Car zjedzie się z Cesarzom Francuzów w Darmsztadzie. Tegoroczne manewry w Chalons, mówią tu ogólnie, nie będą tak znakomite, by można zapraszać na nie

Cesarza rosyjskiego.

— W obozie pod Chalons pracuja bez ustanku; sama kolej zatrudnia 1600 robotników. Pierwsze wojska przybędą 23go, ostatnie 30. sierpnia. Obóz zajmuje przestrzeni 15.000 hektarów, i położenie jego jest doskonałe. Na tych wzgórzach pobity został w r. 450 Attila, a u wnijścia do tej okolicy pod Valmy ponieśli klęskę Prusacy w roku 1792; po drugiej zaś stronie tych sławnych pól były bitwy pod Montmirail, Champ-Aubert, La Fleure-Champenoise i inne. Cesarz ma zamiar założyć tu obszerne fortyfikacye na wzór austryackich pod Weroną i Lincem, i obwarować tym sposobem tę część granicy francuzkiej, którą wkroczyli Prusacy do Francyi w r. 1792. — Pociąg wschodniej kolei, który wiózł wojska do obozu, zetknął się w poblizu Epernay z pociągiem pakunkowym. Kilka koni zginęło, a 15 do 17 ludzi zostało lekko ranionych. Onia 21. b. m. pękła na tej samej kolei lokomytywa i zginął jeden palacz.

Z Marsylii donosza telegrafem z 22. sierpnia o przybyciu dotychczasowego ambasadora Francyi w Rzymie hrabiego Raynevall,

który przeniesiony został do Petersburga.

— Dziennik Constitutionnel otrzymał niepomyślne wiadomości z Wołoszczyzny. Korespondent jego pisze: "Zdaje się, że Kaimakam Wołoszczyzny, ośmielony nagrodami, jakie otrzymał jego kolega w Mułtanach, postanowił pójść za jego przykładem. Dowodzą to ogłoszone właśnie listy wyborcze, gdyż sa równie dowolne, jak listy sporządzone na rozkaz księcia Vogorides."

Zapas gotówki banku francuzkiego zmniejszyl się o 4 do 5

milionów; ale także i portfejl zmniejszył się.

— Dziennik Phare de la Manche podaje obszerny raport o odwiedzinach królowy Wiktoryi w Cherbourgu, przytacza przemowe burmistrza, na którą Królowa odpowiedziała bardzo uprzejmie, a w końcu powiada: "Od czasu, jak Normandya należała do Anglii, nie był żaden Monarcha angielski w Cherbourgu, Henryk V. był to ostatni Król, którego miasto Cherbourg przed 437 laty, to jest w roku 1420, oglądało w swoich murach: jakże się odtąd zmieniły czasy i ludy!"

— Z Madagaskaru nadeszły złe wiadomości; Królowa dopuszczała się nowych okrucieństw na Europejczykach, i tak francuzki gubernator wyspy Reunion jak i angielski z wyspy Mauritius ządają spie-

sznego ukarania barbarzyúców.

Włochy.

(Wiadomości bieżące, – Napady zbójeckie. – Wyjazd Króla. – Śledztwo spiskowych. · Program dalszej podróży Ojca św.)

Gazz. Piemontese zbija pogłoskę, jakoby w okolicy Turynu wydarzyły się napady zbójeckie połączone z zamordowaniem karabinierów. Z wyjątkiem jednego zabójstwa, popełnionego na ubogiej kobiecie, gdzie zatem nieszło o rabunek, nie wydarzyło się nie takiego, coby mogło usprawiedliwiać podobną pogłoskę.

Staffetta pisze: Jego Mość Król odjedzie 30. b. m. w towarzystwie prezydenta ministrów hrabi Cavour do Sabaudyi, i sły-

chać, że w Aix zrobi mu wizytę książe Napoleon.

Gassetta di Genova wymienia znowu 8 osób, po największej części rzemieślników, którzy byli uwięzieni za udział w ostatnich

zaburzeniach, a teraz puszczení zostali na wolność.

Gazs. di Venezia podaje program podróży Ojca św. Podług tego programu zabawi Jego Świątobliwość do 23go we Florencyi, potem zwiedzi kolejno Pizy, Lukkę, Poutederę, Wolterrę, gdzie w młodym wieku chodził do szkół, Śiennę, i położone na granicy rzymsko-toskańskiej miasteczko Piove; dnia 1. września uda się do Orvieto i Viterbo, a 5go powróci do Rzymu, gdzie robią wielkie przygotowania na jego przyjęcie.

Niemcc.

(Flotyla austryacka na Baltyku. - Most na Renie. - Przybycie Cesarzowy rosyjskiej.)

Gdańsk, 22. sierpnia. Jak słychać, ma temi dniami zawinać do naszej przystani c. k. flotyla austryacka o trzech korwetach, wyprawiona na morze baltyckie dla ćwiczenia się w zegludze. Boda to pierwsze okreta austryackie, które obacza Gdańsk i w ogóle morze baltyckie, bo lubo niegdyś sławny wódz cesarski Wallenstein

nosił tytuł admirała Baltyku, to przecież aż do dnia dzisiejszego nie powiewał na tych wodach pawilon austryncki z dwugłowym oriem

Habsburgów.

Kehl, 21. sierpnia. Jak donosi Karls. Ztg. zebrała się już w Sztrasburgu komisya, zawiązana w sprawie zamierzonej budowy mostu na Renie. Pierwsze posiedzenie miało odbyć się przed kilką dniami.

Darmsztadt, 23. sierpnia. Wczoraj około godziny siódmej wieczorem przybyła tu w najlepszem zdrowin J. M. Cesarzowa rosyjska z dwojgiem młodszych swych dzieci Wielkim księciem Alexym i Wielka księżniczką Marya, tudzież w towarzystwie swego brata księcia Alexandra i innych członków rodziny. Wszyscy dostojni goście wysiedli w wielko-książęcym pałacu rezydencyjnym.

Szwecya.

(Stan zdrowia Króla.)

Sztokholm. 19. sierpnia. Podług nadesłanej tu depeszy z Saro z 18go b. m. był stan zdrowia Jego król. Mości w ciągu ostatniego tygodnia bez przerwy pomyślny. Buletyn opatrzony jest tą razą tylko podpisami pp. Huss i Liljewalch; profesor Conradi powrócił do Chrystianii.

Rosya.

(Manifest cesarski.)

Petersburg, 20. sierpnia. J. M. Cesarz wydał następujący

manifest pod d. 16. b. m.:

"My Alexander II., z Bożej łaski Cesarz i samodzierzca Wszech Rosyi, Król Polski, W. Książę Finlandzki itd. Za naszem przyzwoi pod błogosławieństwem naszej najukochańszej matki Cesarzowy Alexandry Fedorówny, poślubi nasz brat najmłodszy W. Książę Michał stostrę W. księcia Badeńskiego księżnę Cecylię. W dzień dzisiejszy przyjęła księżna prawowierne wyznanie i otrzymały ś. namaszcze-nie, a dziś w cerkwi peterhofskiego zamku nastąpią zaślubiny Ich cesarskich Mości. Zawiadamiając naszych wiernych poddanych o tym tak milym dla naszego serca wypadku, nakazujemy jednocześnie nazywać oblubienice naszego kochanego brata, prawowierną Wielką księżne Olge Feodorowne, Jej cesarska Mościa. Dan w Peterhofie d. 4. (16.) sierpnia, w roku po narodzeniu Chrystusa tysiącznym ośmsetnym pięcdziesiątym siódmym a trzecim naszego panowania. Podp. Alexander."

Turcya.

(Wiadomości bieżące z Wołoszczyzny, z Jerozolimy, ż Tunetu.)

Z poczty tureckiej na Marsylie podają jeszcze następujące szczegóty: Z Wołoszczyzny nadchodzą do Konstantynopola liczne skargi na wybory. Kaimakam pousuwał przy tej sposobności wielu urzędników, a osobliwie stronnicy dawnych hospodarów Stirbeja i

Bibeska zostali wyłączeni od wyborów.

Z Jerozolimy donoszą pod dniem 1. b. m., ze w dystryktach górskich zaszły krwawe zaburzenia, i obawiano się wiekszych je-szcze rozruchów. O wypadkach w Tunecie nadeszły do Stambułu dalsze szczegóły. Do 50 osób zostało ranionych; konzul francuzki dozwolił osobom zagrożonym schronić się do gmachu konzulatu, żądał ściągnienia wojska i kazał uwięzić kilku wichrzycieli.

Azya.

(Doniesienia z Indyi i z Chin. — Chiny nie przyjęty misyi rosyjskiej, – Francuzka sta zbrojna w Chinach.)

Times z 22. sierpuia pisze: Wczoraj wieczór otrzymaliśmy

następującą depeszę telegraficzua: "Alexandria, 14. sierpnia o dziewiątej godzinie wieczór. Okręt "Nubia" zawinął dziś do Suez. Przywidzł wiadomości z Kałkuty z 21. lipca, z Madras z 25. lipca, z Galle (Cejlon) z 28. lipca, a z Aden z 8. sierpnia. Telegraficzne wiadomości z Suez są skąpe i pomieszane, a przed odpłynięciem parowca "Böotia" do Malty nie można się spodziować bliższych objaśnień. Donoszą, ze Delhi jeszcze się nie poddało; jenerał Barnard umart, jak stychać, na dyssenteryę. Potwierdzają się nadestane ostatnią pocztą wiadomości z Bombay-Times z 14. lipca, że buntownicy zdobyli Kwanpur i wymordowali Europejczyków. Telegraficzna depesza z Sucz donosi potem dalej: Okręta Simoon i Himalaya z woj-skiem 1500 ludzi, właściwie przeznaczonem do Chin, przybyły do Kalkuty, i miały niezwłocznie odcjść w gląb kraju. Czekano jeszcze tylko na dalszych 300 ludzi, zbrojne sily jenerała Hancock (zapewne rozumić tu Havelocka. Uwaga redaktora Times). Trzy razy byli buntownicy pobici między Allahabadem i Kwanpur, i zabrano im kilka daid. im kilka dział. Kwanpur, potąd w reku Nana Sahiba, został ode-brany, a Havelock ścigał Sahiba niemal 10 mil w Blittoe (zapewne w Blithur. Uwaga redakt. Times). Sir Henry Lawrence umarl na w Bitthur. Owaga redakt. Times). Sir Henry Lawrence umart na rany, odniesione w wycieczce z Lucknow, gdzie według ostatnich wiadomości wszystko było spokojne. W Audzie zbuntowały się wszystkie wojska. W Agram panował spokój; krajowe wojsko było rozbrojone. Również podniósł buut kontyngens w Gwalior; sądzą, że ruszył na Indur. Z Chin nie ma zadnych wiadomości politycznych. Rządowy parowiec Transit zatonał na gościńcu Sunda. Załoga okrętowa i znajdujące się na pokładzie wojsko przybyły dziś do Suez.

Te depesze telegraficzną otrzymalem od jeneralnego konzula Green z Alexandryi dla Earl Clarendona. Konzul Craig."

Jeżeli prawda, co mówi Moniteur de la Flotte, tedy angielski rząd wydał jenerałowi Ashburnham i lordowi Elgin rozkaz,

azeby się wstrzymali od głównego ataku na Peking, aż do ukoń-czenia wojny indyjskiej, i tymczasem zajęli jeden z najważniejszych punktów na chińskiem wybrzeżu, i tam się oszańcowali. Angielski rząd oznaczył lordowi Elgin, jenerałowi Ashburnham i admiralowi Seymour do wyboru według okoliczności miasto Kanton i wyspę Formosa. Wymienieni trzej mężowie mają w tym zamiarze odbyć konferencyę, na której uchwalą wybór, i według tego rozpoczna kroki wojenne. Chińczycy zajmują na wyspie Formosa tylko jedna. ale najurodzajniejszą połowę. Gubernator mieszka w Thai-wan-fu. w pięknem i zdrowem miescie z fortem, który dobrze jest utrzymany, ale jednak Europejczykom nie zdoła się oprzeć. Formosa stoi zwykle 10.000 chińskiej załogi. Wyspa jest oddzielona od Fukian cieśnina na 30 morskich mil szerokości, jest około 400 kilometrów długa, 150 szeroka i bardzo przydatna do założenia wojennej i handlowej osady, gdyz obfituje w wode, żywność. bydło, ryż, kukurudze, jęczmień i pszenice.

Dziennik Word podaje następującą depeszę telegraficzną, datowana z Berlina z 21. sierpuia: "Chińczycy nie przypuścili rosyjskiego admirała Putiatyna i jego misyi na Kiachte do swego państwa; zatem popłynie admirał rzeką Amurem i wyląduje pod Szanghai." Ten sam dziennik zapewnia, że wszelkie pogłoski o powiększenie francuzkiej siły zbrojnej w Chinach są bezzasadne i że w Osborne nie było żadnej wzmianki o tem.

Afryka.

(Bliższe szczególy prześladowania żydów w Tunecie.)

Dziennikowi Gazette du Midi podają z Tunetu pod dniem 12. b. m. następujące blizsze szczegóły o prześladowaniu żydów: Pewien Zyd wszedł do sklepu Maura i wszczął targ o jakiś przedmiot, którego cena wydała mu się za wysoka. Przyganiając wśród targu towarowi, ściągnał na siebie gniew Maura i otrzymał od niego zwyczajny przydomek "psie synu psa". Zyd popełnił te nieroztro-pność, że (jak mówią Tunetanie) wykrzyknał: Przeklęty niech bedzie twój zakon! Więcej nie było potrzeba dla muzułmanów, zwa-bionych krzykiem kupca. W jednej chwili rzuciły się tłumy wiernych na wskazanego blużnierce zakonu i zamordowały go w okropny sposób. Świadkowie tego okrucicństwa ujeli się za zydem i przyszło zaraz do krwawej walki, w której trzech ludzi padło trupem. Pewico zyd schronit się w zamieszania do sklepa maurytańskiego cyrulika, a ten poderznał mu brzytwa gardto. Mówią także o trzech zrabowanych magazynach i o napadzie na giełdę. Konzulowi angielskiemu powybijano okna. Na pierwszy rozruch walki wybiegł francuski wicekonzul p. Rousseau na miasto i z wojskiem Beja próbował przywrócić porządek. Pozamykano także bramy miasta a cały garnizon stanat do broni. Francuzki konzul p. de Roches i jego kolega angielski udali sie ustychmiast do Marsy, rezydencyi Beja. - Statek pocztowy do Marsylii przytrzymano o cały dzień, by przesłać nim depesze urzędowe.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 25. sierpnia. Współnym staraniom policyi i żandarmeryi udało się wyśledzić i uwięzić złoczyńców, którzy na dniu 13. b. m. napadli i zrabowali szybkowóz. Nie należą oni do nizszych klas.

Paryż, 26. sierpnia. Wczoraj wieczór renta 3%: 66.921/2.

Monitor donosi: Porta wysłała rozkaz do Kaimakana, by uniewaważnit wybory w Multanach, zrewidował listy wyborcze i przedsiewział nowe wybory w pietnastu dniach. Przyjażne stosunki między czterma mocarstwami i Porta bedą wkrótce odnowione.

Londyn, 25. sierpnia. Posiedzenie Izby niższej. Lord Pal-

meraton oznajmił, że zamknięcie parlamentu nastąpi w przyszły piątek. Izba misza potwierdziła poprawki Izby wyższej w bilu rozwodowym. Obie Izby odroczyły się do piątku.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 28. sierpnia. Dziś płacono na naszym targu za mec pszenicy (82 %) 3r.22kr.; żyta (70 %) 2r.6kr.; jeczmienia (671 2 %) 1r.57k.; owsa (49 %) 1r.17kr.; hreczki 2r.18kr.; ziemniaków 50kr.; — cetnar siana 1r.5k.; okłotów 52kr.: — sąg drzewa bukowego kosztował 9r.51kr., debowego 8r.15kr., sosnowego 8r.51kr. mon. konw.

Kurs Iwowski.

Dnia 28. sierpnia.	gotówka		lowarem	
Diffa 20, accelerate	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski	4	48	(a	51
Półimperyal zł. rosyjski " "	8	17	8	21
Rubel srebrny rosyjski " "	1	361/2	1	371/2
Talar proski "	1	32	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka " "	i	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.) bez	81	30	82	-
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne kuponów	79	9	79	40
5% Pozyczka narodowa) Ruponow	83	20	84	7

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26, sierpnia o pierwszej godzinie po poludniu.

Pożyczka narodowa 5% 84% -84%. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94%

-95. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95% - 96. Obligacye długu państwa 5%

Salma 10sy 427/4 - 427/2. St. Genois 30 7/4 - 607/2. The rego $38^3/4 - 39$.

Amsterdam 2 m. 87 — Augsburg Uso 105 t. — Bukareszt 31 T. $264^1/4$.

Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. $104^1/4$ t. — Hamburg 2 m. $76^7/8$. — Liwurna 2 m. $103^1/2$. — Londyn 3 m. $10 - 10^1/2$. — Medyolan 2 m. 103. — Paryż 2 m. $121^3/4$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^3/4$ — $7^7/8$. Napoleons'dor 8 9 — —. — Angielskie Sover. 10 15 — 10 16. — Imperyat Rose, 8 22 — 8 23.

Ros. 8 22 - 8 23.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 82½,; 4½% —; 4% —; z r. 1850 —.

3% —; 2½% —. Losywane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr.
—; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw.
—. Akcye bank. 981. Akcye kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej
—. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegługi parow. 553½. Lłoyd
835. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 616½ złr.

eskomptowego a 500 zir. $616\frac{1}{2}$ zir.

Amsterdam l. 2 m. $86\frac{8}{4}$. Augsburg $105\frac{1}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $104\frac{1}{4}$ 2 m. Hamburg $76\frac{7}{8}$ 2 m. Liwurna $103\frac{5}{8}$ 2 m. Londyn 10 — $10\frac{1}{3}$. 2 m. Medyolan 103. Marsylia — Paryż $121\frac{5}{8}$. Bukareszt — Konstantynopol 468. Smyrna — Agio duk. ces. $7\frac{5}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. — . $5\frac{6}{6}$ niż. austr. obl. indemniz. $88\frac{5}{8}$; detto galicyjskie $79\frac{3}{4}$ Renty Como — . Pożyczka z r. 1854 109. Pożyczka narodowa $84\frac{5}{16}$ C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 267 fr. Akcye c. k. uprzywił. zakładu kredyt. $218\frac{8}{4}$. Hypotekar. listy zastawne — . Akcye zachodniej kolei żelaznej $200\frac{1}{4}$. zachodniej kolei żelaznej 2001/2.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

PP. Br. Brückmann Henr., z Woloszczy. — Cybniski Henr., ces. rospodpułkownik, z Rosyi. — Cywiński Alex., z Delejowa. — Książę Ottingen c. kpodpułkown. i Ehrenberg, c. k. rotm., z Żółkwi. — Fedorowicz Alojzy, z Tarnopola. — Crosse Ludwik, z Kaszala. — Kawecki Wiktor, z Bieniawy. — Mijakowski Abdon, adw. kraj., z Złoczowa. — Pelen Jan, c. k. urzędn. wojsk., z Drohowyża. — Przygodzki Felix, z Sokala. — Peusch Jan, c. k. podporucz, z Więdnia. — Rychlecki Franciszek, z Rzeszowa. — Hr. Thurn, c. k. major, z Zółkwi. z Zółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

PP. Białoskórski Felix, do Czajkowiec. — Baumann Wilh., c. k. podpor., Rulikowski Jan, do Stryja. — Gierowski Leon, do Chmiela. — Grigorze Alex.,

do Rosyi. — Garapich Eliasz, do Zagórza. — Hr. Komorowski Adam, do Konotop. — Merkowski Wine., do Zagórzeczka. — Starzyński Bojomir, do Streptowa. — Smarzewski Alex., do Tarnopola. — Siemianowski Franc., do Siemiginowa. — Schaller Jan, c. k. przeł. pow., do Bolechowa. — Hr. Tyszkiewicz Jerzy, do Stanisławowa. — Ujejski Bronisław, do Lubezy. — Wiktor Tadeusz, do Swinza. do Świrza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.			Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana 2. god. popoł. 10.god. wiecz.	329.70	+++	6.7° 13.4° 8.8°	78.9 52.3 64.6	półnwsch. mier. n n	pogoda "

TEATR.

Dzis: Komedya niem.: "Eulenspiegel," oder: "Schabernack über Schabernack.

Dziś w Cyrku Renza wielkie przedstawienie.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 31. sierpnia. Licytacya dóbr Wetlin w Przemyślu. - Licytacya realności pod nr. 69 w Ipolecztie w Suczawie. - Wydzierzawienie kameralnych młynów w Dolinie. - Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okregach Sołotwiny i Halicza Stanisławowie - i w okregach Brodów i Buska w Brodach.

Dnia 1. września. Wydzierzawienie kameralnych młynów w Kutach, Słobódce i Rybnie w Kołomy i. — Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Kałusza i Bolechowa w Stryju a w okręgu Glinian w Brodach. — Wydzierzawienie propinacyi piwa w Jaworowie. tacya na dostarczenie robót rzemieślniczych dla eraryum we Lwowie.

Dnia 2. września. Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Rozdołu i Mikołajowa w Stryju. - Wydzierzawienie dochodów miejskich w Gródku. – Wydzierzawienie browaru i propinacyi piwa w Jaworowie. — Licytacya na dostarczenie robót rzemieślniczych dla eraryum we Lwowie.

Dnia 3. września. Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgu Żurawna w Stryju, - Wydzierzawienie jatek miejskich w Samborze. — Wydzierzawienie dochodów miejskich w Gródku. — Wydzierzawienie młyna kameralnego w Bolechowie. - Licytacya na dostarczenie robót rzemieślniczych dla eraryum we Lwowie.

Dnia 4 września. Licytacya realności pod nr. 2183/4 we Lwowie. -Licytacya dóbr Tarnawa górna z przyległościami w Przemyślu. -- Licytacya na dostarczenie robót rzemieślniczych dla eraryum we Lwowie.

Dnia 7. września. Licytacya na dostawę potrzebnych artykułów dla domu karnego we Lwowie. -- Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgu Załoziec w Brodach.

Dnia 9. września. Wydzierzawienie łak miejskich w Lubaczowie. -Licytacya na wybudowanie nowej plebanii w Januszkowie w Bursztynie. — Licytacya na dostawę potrzebnego papieru dla c. k. krajowej dyrekcyi finansowej za pomocą ofert po dzień 9. września we Lwewie.

KBONIKA.

Towar/ystwo jeżdzców sztucznych pana E. Renz'a, jedno ze sławniejszych dziś w Europie, bawi już od trzech tygodni w naszem mieście i daje codziennie przedstawienia w obszernym parku, urządzonym w ogrodzie pojezuickim. Na pochwałę rzec można, że odświeża w pamięci naszej owe piękności jazdy sztucznej i wyższej gimnastyki, za które niegdyś publiczność lwowska darzyła oklaskami panów Tournicr, Soulie i Guere, i ich też uczniowie a nawet dzieci należą do składu teraźniejszej trupy pana E. Renz'a. Znawcy przyznają temu cyrkowi jeszcze drugą, niemniej ważną zaletę, mianowicie, że posiada piękne konie arabskie, przyuczone do rozmaitych sztucznych skoków i obrotów, które przenoszą zaszczyt zręczności mistrza. Na wzmiankę zasługuje też kilku znakomitych komików tego cyrku, którzy w intermezach przyczyniają się niemało do ubawienia publiczności.

- C. k. austryacka marynarka wojenna liczy według ostatnich wykazów 2 wiceadmirałów (feldmarszallejtnantów), trzech kontradmirałów (jenerałmajorów), 6 kapitanów okrętów liniowych (pułkowników), 5 kapitanów fregat (podpułkowników), 8 kapitanów korwet (majerów), 33 poruczników okrętów liniowych, 24 poruczników fregat, 45 chorążych okrętów liniowych i 90 kadetów marynarki.

- Teraźniejsze drewniane słupy telegraficzne mają być na wszystkich

liniach zastąpione słupami z lanego żelaza.

- W Holandyi pracują obenie nad olbrzymiem przedsięwzięciem. Chodzi przedewszystkiem o to, aby spuścić i osuszyć dwa ramiona morskie, a natomiast zbudować kanał, któryby największe mógł dźwigać okręta. Takim sposobem uzyskanoby 14.000 hektarów albo po holendersku 35.000 "ról" najżyżniejszych nad Szeldą. Olbrzymi kanał, który ma być ukończony w dwóch latach, będzie przecinał wysepkę Süd-Beveland i ciągnął się pomiędzy wsiami Hanswerd, Westerdinge i Wemerdinge do wschodniego ramienia Szeldy. Długość kanału wynosić będzie 10 kilometrów albo 61/4 mili angielskich. Po obu końcach znajdować się będą śluzy z dokami o 1000 metrach. Na wielu punktach zamyślają wznieść mosty ruchome, a tamy przy kanale mają dochodzić 4 metrów wysokości.

- Rachunki hotelów dawnych czasach. Gazety donoszą, że książę Walii płaci dziennie 400 talarów za najęty na lato hotel nad Renem. Dawniej bylo to inaczej i taniej. Gdy Wilhelm książę Saski bawił w roku 1452 z świta złożoną z trzydziestu osób i w 92 koni cztery dni w Saalfeld, wynosiły wszelkie koszta, według tamtejszego urzędowego rachunku, z policzeniem tryngieldów i dostarczenia czterech beczek piwa, 90 kóp bułek, 64 korcy owsa, tudzież miesa, ryb i t. p., tylko 7 talarów 14 groszy i 7 szelegów.

Dodatek tygodniowy Nr. 35.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Galicya; jej ziemia, płody i ludy. (Dalszy ciąg)

VIII. Ogrodnictwo. Dawny handel owocami. Winnicy na Rusi czerwonej i pode Lwowem. Pszczelnictwo. Barcie; pasieki; sposoby zbierania miodów; stebniki; oczkowe; miody pite. Lasy. Rozległość lasów; gatunki drzew; użycie kozodrzewu; olejek krempulcowy; własność cisu; pożytki z dereniu; cedru własność.

2, Caloroczny z roku 1856 obrót handlu w Galicyi wschodniej. A. Przywóz,

B. Wywóz. C. Handel przewożny.

3. Listy z podróży archeologicznej po Galicyi; korespondencya Jozefa Łepkowskiego, poprawnie z oryginału. List V.

4. Lancut. Dokument z roku 1622. Król Zygmunt III. wzywa szlachte ziemi przemyskiej, aby zbrojno była pomocną staroście do wykonania wyroku banicyi zapadłego przeciw Zygmuntowi i Stanisławowi Stadnickim.